

Warszawa, 21.02.2017 r.

Uwagi Polskiego Alarmu Smogowego do projektu rozporządzenia Ministra Energii w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych oraz do projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw

W imieniu organizacji społecznych skupionych w Polskim Alarmie Smogowym składamy uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Energii w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych oraz do projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

Określenie norm jakości węgla sprzedawanego do sektora komunalno-bytowego jest warunkiem koniecznym dla rozwiązania problemu zanieczyszczenia powietrza w Polsce. Od wielu lat o regulacje w tym zakresie apeluje Najwyższa Izba Kontroli¹, eksperci oraz organizacje społeczne działające na rzecz czystego powietrza.

Niestety, przygotowany przez Ministerstwo Energii projekt rozporządzenia w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych dopuszcza do obrotu węgiel bardzo złej jakości, który nie powinien być spalany w domowych instalacjach grzewczych (kotłach, piecach, kozach). Taka polityka Ministerstwa Energii jest dla nas zupełnie niezrozumiała, a jej konsekwencją jest narażenie na szwank zdrowia i życia Polaków.

Ministerstwo Energii nie przewiduje stworzenia systemu kontroli na rynku paliw stałych, który zapobiegałby oszukiwaniu klientów i dałby gwarancję, że kupując węgiel nabywa się produkt o parametrach deklarowanych przez sprzedawcę (tj. wartość kaloryczna, zawartość wilgoci, popiołu i siarki).

O tym jak dalece zaproponowane parametry odbiegają od jakości węgla, który powinien zostać dopuszczony do spalania w domowych instalacjach świadczą uwagi zgłaszane do poprzedniego projektu rozporządzenia (w 2015 r.) przez Ministerstwo Środowiska oraz instytucje eksperckie

¹Na konieczność wprowadzenia norm jakości paliw stałych wskazywała Najwyższa Izba Kontroli już w 2004 roku, podkreślając, że Polska jest jedynym krajem Unii Europejskiej, który nie posiada takich norm. „*Minister gospodarki nie określił wartości granicznych dotyczących m.in. siarki i popiołu w węglu wprowadzanym do obiegu handlowego dla odbiorców indywidualnych, a tym samym nie przyczynił się do ograniczenia niskiej emisji, czyli do poprawy jakości powietrza w okresie grzewczym. Jeżeli w ciągu 4-5 lat, w zakresie energetyki zawodowej zrobiliśmy w Polsce duży postęp, to w zakresie niskiej emisji, mimo działań samorządów, zrobiono niewiele. Jedną z przyczyn jest to, że kopalnie mogą sprzedać odbiorcom indywidualnym węgiel dowolnej jakości, czego nie praktykuje się w żadnym z krajów Unii Europejskiej. Tam są wyraźnie określone parametry węgla przeznaczonego do odbioru indywidualnego. Gorsze gatunki węgla spalane są w energetyce zawodowej przy zastosowaniu odpowiednich filtrów na końcu rury. Natomiast u nas odbiorcy indywidualni [...] otrzymują najgorsze gatunki węgla. Jak z tego wynika, jest w Polsce potrzeba, aby jakość paliw stałych była określona, bowiem nawet tzw. floty, czyli odrzut po flotacji, zawierające bardzo dużo siarki i popiołu, są sprzedawane przez kopalnie odbiorcom indywidualnym, co powoduje olbrzymią niską emisję, z którą do tej pory nie daliśmy sobie rady. Tak więc ta uwaga NIK jest bardzo ważna*”.

– Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla czy Polską Izbę Ekologii. Niestety uwagi te zostały zignorowane również tym razem, chroniąc interesy branży górniczej, a nie zdrowie Polaków.

Wilgotny węgiel

Projekt rozporządzenia dopuszcza do obrotu węgiel o wysokiej zawartości wilgoci (do 20%) co przełoży się na dużą emisję zanieczyszczeń. Do sprzedaży do indywidualnych odbiorców trafi marny, wilgotny węgiel. Uwagę w tym zakresie zgłosiło w 2015 r. Ministerstwo Środowiska, które wskazało „*tak wysoka [do 20%] zawartość wilgoci spowoduje wysoką emisję zanieczyszczeń (pyłu, OGC, TZO), stratę energii na odparowanie wilgoci i wzrost kosztów pozyskania energii użytecznej. [...] Dla paliw spalanych w instalacjach indywidualnych małej mocy wskazane jest by zawartość wilgoci nie przekraczała 12% (dla kotłów opalanych miałem ze względu na uwarunkowania technologiczne – 15%)*”.

W trosce o zdrowie Polaków apelujemy o określenie maksymalnej dopuszczalnej zawartości wilgoci na poziomie 12% (tabele 1 – 3 projektu rozporządzenia) oraz dla miałów na poziomie 15% (tabela 5 projektu rozporządzenia).

Wysoka zawartość popiołu

Jednym z istotnych parametrów wpływających na emisję zanieczyszczeń jest zawartość popiołu w węglu. Według opinii zgłaszanych dwa lata temu przez Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla oraz Polską Izbę Ekologii zawartość popiołu w węglu przeznaczonym do odbiorców indywidualnych nie powinna być wyższa niż 8-10%. Dlatego też postulujemy obniżenie dopuszczalnej zawartości popiołu do poziomu 8% (tabele 1, 2, 3 oraz 5 projektu rozporządzenia).

Zasiarczony węgiel

Zupełnie niezrozumiałe jest dopuszczenie do sprzedaży indywidualnej węgla o bardzo wysokiej zawartości siarki (1,3%), podczas gdy zawartość siarki nie powinna przekraczać 0,6 – 0,8%, gdyż w domowych urządzeniach grzewczych nie ma możliwości zastosowania systemu odsiarczania spalin. Postulujemy określenie maksymalnej dopuszczalnej zawartości siarki na poziomie 0,6% (tabele 1, 2, 3 oraz 5).

Brak paliwa dla kotłów 5 klasy oraz kotłów spełniających wymagania Ekoprojektu

Obecnie w Ministerstwie Rozwoju trwają prace nad rozporządzeniem regulującym emisje z kotłów małej mocy sprzedawanych na rynku odbiorców indywidualnych. Niezależnie od tych prac w roku 2020 wejdą w życie przepisy unijne nakładające obowiązek sprzedaży kotłów spełniających normy emisyjne według rozporządzenia Ekoprojektu. Aby kotły spełniały te normy musi zostać zapewnione paliwo o odpowiedniej jakości. W projekcie rozporządzenia zdefiniowano tzw. paliwo kwalifikowane/ekogroszek, który przeznaczony jest do kotłów automatycznych (tabela 4). Niestety, jak wskazują eksperci² **zaproponowane w projekcie Rozporządzenia parametry znacząco odbiegają od tych wartości i nie dają możliwości osiągnięcia parametrów emisji wynikających z rozporządzenia Ekoprojektu.**

Niezrozumiałym jest brak zdefiniowania odpowiedniego paliwa dla kotłów spełniających wymagania Ekoprojektu. Dlatego też postulujemy określenie parametrów paliwa

²Dr inż. Krystyna Kubica; Komentarz do Projektu z dnia 19.05.2015 r. Rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych

kwalifikowanego/ekogroszku umożliwiającą spełnienie wymagań emisyjnych Ekoprojektu (tabela 4). Prowadzone badania wykazały, że spełnienie wymagań klasy 5 oraz Ekoprojektu jest możliwe pod warunkiem zastosowania kwalifikowanego paliwa w sortymencie groszek o **zawartości popiołu poniżej 6% oraz udziału podziarna poniżej 5 mm nie większego niż 5%, zawartości wilgoci nie wyższej niż 15%, liczby Rogi poniżej 10.**

Muły, flotokoncentraty i najgorsze miały

Muły, flotokoncentraty i najgorsze miały (tabele 6, 7, 8, 9) powinny zostać całkowicie wyeliminowane z obrotu handlowego na rynku komunalno-bytowym i przeznaczone jedynie do spalania w dedykowanych instalacjach. Paliwa te należy usunąć z rozporządzenia. Pozostawienie tych paliw w sprzedaży do instalacji o mocy powyżej 1MW, których prowadzenie wymaga zgłoszenia, należy uregulować w sposób odrębny, przepisami rangi ustawowej, aby zminimalizować ryzyko, że trafią one do małych kotłów nieprzeznaczonych do ich spalania. Obrót paliwami kategorii E1 i E2 powinien odbywać się w sposób ściśle kontrolowany.

Konieczna certyfikacja węgla

Obecnie klient kupujący węgiel na składzie opału czy w sklepie nie ma żadnej gwarancji, że węgiel spełnia parametry, które deklaruje sprzedawca np. w zakresie wartości kalorycznej, zawartości popiołu czy siarki, gdyż nie ma systemu certyfikacji węgla oraz systemu kontroli. Osoba kupująca węgiel nie ma również gwarancji, jaką wartość opałową ma nabywany węgiel i tym samym nie wie, jaką cenę płaci za jednostkę energii zawartą w paliwie.

Postulujemy stworzenie systemu certyfikacji i kontroli nie tylko w celu ochrony interesu konsumentów, ale również w celu zapewnienia, iż na rynku nie sprzedaje się węgla nie spełniającego parametrów jakościowych.

W imieniu Polskiego Alarmu Smogowego
Andrzej Gula, Prezes Krakowskiego Alarmu Smogowego

Kontakt: Piotr Siergiej
piotr.siergiej1@gmail.com
kom. 510-069-020

Adres do korespondencji:
Krakowski Alarm Smogowy
Ul. Felicjanek 10/6, 31-104 Kraków
e-mail: polskialarmsmogowy@gmail.com

Polski Alarm Smogowy jest inicjatywą ruchów społecznych zabiegających o czyste powietrze w Polsce – chcemy żeby powietrze w Polsce spełniało wymagania prawa krajowego i nie zagrażało zdrowiu i życiu mieszkańców Polski.

Polski Alarm Smogowy skupia następujące inicjatywy Krakowski Alarm Smogowy, Dolnośląski Alarm Smogowy, Podhalański Alarm Smogowy, Katowicki Alarm Smogowy, Zabrzeński Alarm Smogowy, Rabczański Alarm Smogowy, Zagłębiowski Alarm Smogowy, Rybnicki Alarm Smogowy, Poznański Alarm Smogowy, Raciborski Alarm Smogowy, Kalwaryjski Alarm Smogowy, Warszawa Bez Smogu, Łódzki Alarm Smogowy, Pleszewski Alarm Smogowy, Sądecki Alarm Smogowy, Nowotarski Alarm Smogowy, Gliwicki Alarm Smogowy.